

- (2) Postupanje banke u skladu sa stavkom (1) ovoga članka podrazumijeva odgodu i/ili otkazivanje isplate dividende za vrijeme važenja ove Odluke.
- (3) Banka može koristiti zaštitni sloj za očuvanje kapitala za vrijeme važenja ove odluke, poštujući odredbe iz stavka (2) ovoga članka i uz prethodnu obavijest Agencije.

Članak 9.

Izvješćivanje

- (1) Banka je dužna osigurati praćenje realizacije posebnih mjeru, voditi posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjeru iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe banke, kao i u svrhu nadzora koji obavlja Agencija.
- (2) Banka je dužna izvješćivati Agenciju o primjeni posebnih mjer u skladu s formom i u rokovima koje će direktor Agencije naknadno propisati.

Članak 10.

Program posebnih mjer

- (1) Banka je dužna pripremiti i ažurirati Program posebnih mjeru.
- (2) Program posebnih mjeru koji se dostavlja Agenciji treba biti usvojeni od strane uprave banke.
- (3) Banka je dužna Programom posebnih mjeru definirati:
- ovlasti odgovornosti u procesu provedbe mjeru i aktivnosti;
 - vrste posebnih mjeru i olakšica, kao i uvjete za njihovu primjenu;
 - način dokumentiranja kreditnih aktivnosti;
 - postupak komunikacije s klijentima u smislu odredbi ove odluke i druge elemente koje ocijeni relevantnim za primjenu odredbi iz ove odluke;
 - sustav praćenja i izvješćivanja u banci i izvješćivanja Agencije o aktivnostima i mjerama iz ove odluke i rezultatima u vezi s njihovom primjenom;
 - posebne mjeru sustava unutarnjih kontrola.

Članak 11.

Prijelazne i završne odredbe

- (1) Zahtjevi za primjenu mjeru iz članka 3. ove odluke mogu se podnositи bankama do 31. prosinca 2020.
- (2) Stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/20 i 37/20).
- (3) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj U.O.-48-02/20

24. kolovoza 2020. godine
Sarajevo

Predsjednica

Upravnog odbora

Mr. sc. Ljerka Marić, v. r.

1272

Na osnovu čl. 5 stav (1) tačka h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 75/17) i člana 12. stav (1) tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na 48. sjednici održanoj dana 24.08.2020. godine, donosi

ODLUKU O PRIVREMENIM MJERAMA KOJE LIZING DRUŠTVA I MIKROKREDITNE ORGANIZACIJE PRIMJENJUJU ZA OPORAVAK OD NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH VIRUSNIM OBOLJENJEM "COVID-19"

Član 1.

Predmet odluke

- (1) Ovom odlukom utvrđuju se privremene mјere sa ciljem oporavka privrede od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom zarazne bolesti "COVID-19" (u daljem tekstu: pandemija) i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine, a koje se odnose na:
- odobravanje olakšica klijentima lizing društava i mikrokreditnih organizacija koji su pogodeni negativnim efektima pandemije,
 - posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja lizing društvo i mikrokreditna organizacija (nedepozitna finansijska institucija, u daljem tekstu: NFI) mogu primjenjivati u slučaju da odobre posebne mјere klijentu.
- (2) NFI odobrava olakšice, odnosno posebne mјere iz člana 3. ove odluke klijentima sa ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom periodu uredno izmiruju svoje obaveze prema NFI.
- (3) Odredbe ove odluke primjenjuju se na NFI sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBiH), kao i podružnice NFI sa sjedištem u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu koje posluju na području Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.

Član 2.

Pojmovi

- (1) **Obaveze** u smislu ove odluke su potraživanja NFI od fizičkih i pravnih lica nastalih po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate po lizing i mikrokreditnim ugovorima, naknade, kao i ostali prateći troškovi koji nastaju po lizing i mikrokreditnim ugovorima.
- (2) **Klijent NFI** u smislu ove odluke je fizičko ili pravno lice čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu obaveza značajno smanjeni, kao posljedica utjecaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema NFI.
- (3) **Posebne mјere** su mјere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja obaveza, restrukturiranja obaveza ili druge olakšice koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je NFI odobrila fizičkim i pravnim licima radi oporavka od negativnih posljedica utjecaja pandemije na kreditnu i otplatnu sposobnost klijenta NFI, održivost njegovog poslovanja i poslovanje NFI uz poduzimanje svih ostalih mjer za upravljanje kreditnim rizikom.

Član 3.

Posebne mјere

- (1) Posebne mјere koje NFI može odobravati klijentima NFI su:
- moratorij, odnosno odgoda u otplati obaveza od najduže 6 mjeseci,

- b) uvođenje "grace" perioda za otplatu obaveza u slučaju obaveze koja se otplaćuje anuitetno na period od najduže 12 mjeseci,
 - c) produženje krajnjeg roka za otplatu obaveze koji se otplaćuju anuitetno,
 - d) produženje roka dospijeća obaveze sa jednokratnim dospijećem na period od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijent tokom tog perioda mogao koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije (primjenjivo u poslovanju lizing društava),
 - e) odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću (primjenjivo u slučaju mikrokreditnih organizacija),
 - f) prilagođavanje plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji određuje NFI i
 - g) druge mjere koje NFI poduzima u cilju olakšanja servisiranja obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.
- (2) Posebne mjeru iz stava (1) ovog člana mogu da uključe i druge modalitete prilagođavanja načina i dinamike otplate obaveza, primjerene olakšice i druge oblike podrške NFI klijentima NFI u okviru postojeće regulative.
- (3) U okviru posebnih mjeru iz stava (1) i (2) ovog člana, NFI je dužna provoditi sve potrebne aktivnosti radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom i prilagodbe trenutnim i privremenim okolnostima u poslovanju, sa ciljem stvaranja uslova za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom na održivost poslovanja klijenta.
- (4) Tretman posebnih mjeru iz ovog člana mogu da imaju mjeru koje je NFI odobrila na osnovu pojedinačne analize kreditnog rizika ili rizika portfolija i/ili proizvoda, sektorske strukture izloženosti, iz kojih je procijenila da će odobrene mjeru omogućiti klijentu u narednom periodu uredno izmirenje obaveza prema NFI.
- (5) NFI će odobravati posebne mjeru samo klijentima NFI.
- (6) NFI je dužna objaviti informacije o mogućim posebnim mjerama na svojoj službenoj web stranici.
- (7) U periodu trajanja posebnih mjeru odobrenih na osnovu ove odluke ne uračunava se period eventualno ranije odobrenih posebnih mjeru u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/20 i 37/20).

Član 4.

Modalitet

- (1) NFI je dužna za klijente NFI definirati primjeren modalitet koji sadrži posebne mjeru iz člana 3. ove odluke koji će omogućiti klijentima da u narednom periodu uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju obaveze prema NFI.
- (2) Modalitet može sadržavati jednu ili kombinaciju posebnih mjeru, na osnovu zahtjeva klijenta i pojedinačne kreditne analize, iz kojih je NFI procijenila da će odobrene mjeru omogućiti klijentu da u narednom periodu uredno izmiruje svoje obaveze prema NFI.
- (3) Ukoliko modalitet sadrži kombinaciju posebnih mjeru iz člana 3. stav (1) tač. a) i b) ove odluke, NFI odobrava posebne mjeru na period od najduže 12 mjeseci.
- (4) NFI može definirati modalitet za pojedinačnog klijenta NFI.
- (5) Prilikom definiranja modaliteta za pravna lica koja imaju izloženosti u bankama i drugim nedepozitnim finansijskim institucijama, NFI treba da aktivno djeluje u cilju

usaglašenog djelovanja sa bankama i drugim nedepozitnim finansijskim institucijama u pronalaženju zajedničkog modaliteta za naknadno prilagođavanje realnih mogućnosti otplate obaveza.

- (6) U okviru primjene posebnih mjeru, efektivna kamatna stopa za modificirane izloženosti ne može biti veća nego što je bila definirana osnovnim ugovorom.
- (7) Prilikom ugovaranja posebnih mjeru, NFI ne može naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge, odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti.
- (8) Za promjene prvobitno ugovorenih uslova kredita i finansiranja putem lizinga, NFI je u obavezi osigurati pismenu saglasnost svih ostalih ugovornih strana u kreditnom poslu.
- (9) U toku trajanja moratorija, NFI ne obračunava zateznu kamatu na iznos dospjelih potraživanja.

Član 5.

Posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom

- (1) U slučaju da je NFI odobrila privremeni moratorij na obaveze prije stupanja na snagu ove odluke, može ove klijente zadržati u kategoriji klasifikacije s pripadajućim postotkom rezerviranja i kategorizacijom (klasifikacijom) potraživanja u Centralnom registru kredita kod Centralne banke Bosne i Hercegovine (CRK) koji su bili na dan 29.02.2020. godine i zaustaviti brojač dana kašnjenja za vrijeme trajanja moratorija.
- (2) Nakon isteka perioda na koji je odobren moratorij iz stava (1) ovog člana, a u slučaju da se klijentu ne odobri druga posebna mjeru (modalitet), rezerve za gubitke se formiraju u skladu s metodologijom propisanom Odlukom o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/09) i Odlukom o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka MKO ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/07) od datuma isteka moratorija, nastavljajući izračun broja dana kašnjenja zatečen na dan 29.02.2020. godine.
- (3) U slučaju da je NFI klijentu odobrila modalitet, rezerve za gubitke se formiraju u skladu sa metodologijom propisanom odlukama iz stava (2) ovog člana, primjenjujući brojač dana kašnjenja od datuma potpisa aneksa ugovora po osnovu izmjene prvobitno ugovorenog otplatnog plana.

Član 6.

Odobrenje posebnih mjeru

- (1) Posebne mjeru NFI može odobriti na osnovu pisanog zahtjeva klijenta, imajući u vidu nepovoljne ekonomске posljedice uzrokovane pandemijom.
- (2) Prije odobrenja posebnih mjeru propisanih ovom odlukom, NFI je dužna da klijente upozna sa mogućnostima korištenja istih, svim uslovima i efektima mjeru (ponuda), a klijenti su dužni izjasniti se o ponudi i dostaviti prihvatanje ako istu prihvataju.
- (3) NFI je dužna osigurati potpunu dokumentovanost provedenih postupaka.

Član 7.

Izvještavanje

- (1) NFI je dužna osigurati praćenje realizacije posebnih mjeru, voditi posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjeru iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe NFI, kao i u svrhu nadzora koji obavlja Agencija.
- (2) NFI je dužna izvještavati Agenciju o primjeni posebnih mjer u skladu sa formom i u rokovima koje će direktor Agencije naknadno propisati.

Član 8.

Očuvanje kapitala/uloga NFI

NFI je dužna sa posebnom pažnjom pratiti promjene u vlastitom poslovnom modelu, likvidnosti i profilu rizika, te u skladu sa tim održavati adekvatan nivo i strukturu kapitala za pokriće svih rizika kojima je ili bi mogla biti izložena u nastalim okolnostima poslovanja.

Član 9.

Obavezne aktivnosti NFI

NFI je dužna da internim aktima definira:

- ovlaštenja i odgovornosti u procesu provođenja mjera i aktivnosti,
- vrste privremenih mjera i olakšica, kao i uslove za njihovu primjenu,
- način dokumentovanja odobrenja posebnih mjera i aktivnosti,
- postupak komunikacije sa klijentima u smislu odredbi ove odluke i druge elemente koje ocijeni relevantnim za primjenu odredbi iz ove odluke,
- sistem praćenja i izvještavanja u NFI i izvještavanje Agencije o aktivnostima i mjerama iz ove odluke i rezultatima u vezi sa njihovom primjenom,
- posebne mjere sistema internih kontrola.

Član 10.

Prelazne i završne odredbe

- NFI je dužna da svoje interne akte uskladi sa odredbama ove odluke u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.
- Zahtjevi za primjenu mjera iz člana 3. ove odluke mogu se podnositи NFI do 31.12.2020. godine.

Član 11.

Stupanje na snagu

- Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/20 i 37/20).
- Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj U.O.-48-03/20

24. augusta 2020. godine

Sarajevo

Predsjednica

Upravnog odbora

Mr. sc. Ljerka Marić, s. r.

Na osnovu čl. 5 stav (1) tačka h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 75/17) i članka 12. stav (1) tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na 48. sjednici održanoj dana 24.08.2020. godine, donosi

ODLUKU

O PRIVREMENIM MJERAMA KOJE LEASING DRUŠTVA I MIKROKREDITNE ORGANIZACIJE PRIMJENJUJU ZA OPORAVAK OD NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVAĐANI VIRUSNIM OBOLJENJEM "COVID-19"

Članak 1.

Predmet odluke

- Ovom odlukom utvrđuju se privremene mјere s ciljem oporavka gospodarstva od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom zarazne bolesti "COVID-

19" (u dalnjem tekstu: pandemija) i očuvanja stabilnosti finansijskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine, a koje se odnose na:

- odobravanje olakšica klijentima leasing društava i mikrokreditnih organizacija koji su pogodeni negativnim efektima pandemije;
 - posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja leasing društvo i mikrokreditna organizacija (nedepozitna finansijska institucija, u dalnjem tekstu: NFI) mogu primjenjivati u slučaju da odobre posebne mjere klijentu.
- NFI odobrava olakšice, odnosno posebne mjere iz članka 3. ove odluke klijentima s ciljem prevladavanja poteškoća s kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom razdoblju uredno izmiruju svoje obveze prema NFI.
 - Odredbe ove odluke primjenjuju se na NFI sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: FBiH), kao i podružnice NFI sa sjedištem u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu koje posluju na području Federacije Bosne i Hercegovine, kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.

Članak 2.

Pojmovi

- Obveze** u smislu ove odluke su potraživanja NFI od fizičkih i pravnih osoba nastalih po osnovi ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate po leasing i mikrokreditnim ugovorima, naknade, kao i ostali prateći troškovi koji nastaju po leasing i mikrokreditnim ugovorima.
- Klijent NFI** u smislu ove odluke je fizička ili pravna osoba čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu obveza značajno smanjeni kao posljedica utjecaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obveza prema NFI.
- Posebne mјere** su mјere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja obveza, restrukturiranja obveza ili druge olakšice koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je NFI odobrila fizičkim i pravnim osobama radi oporavka od negativnih posljedica utjecaja pandemije na kreditnu i otplatnu sposobnost klijenta NFI, održivost njegovog poslovanja i poslovanje NFI uz poduzimanje svih ostalih mјera za upravljanje kreditnim rizikom.

Članak 3.

Posebne mјere

- Posebne mјere koje NFI može odobravati klijentima NFI su:
 - moratorij, odnosno odgoda u otplati obveza od najduže 6 mjeseci;
 - uvodenje "grace" razdoblja za otplatu obveza u slučaju obveze koja se otplaćuje anuitetno na razdoblje od najduže 12 mjeseci;
 - produženje krajnjeg roka za otplatu obveze koji se otplaćuju anuitetno;
 - produženje roka dospjeća obveze s jednokratnim dospjećem na razdoblju od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijent tijekom tog razdoblja mogao koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije (primjenjivo u poslovanju leasing društava);
 - odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevladavanja njegovih trenutnih poteškoća s likvidnošću (primjenjivo u slučaju mikrokreditnih organizacija);